

Jan Kaplický v Praze nikoli poprvé

Author: Radomíra Sedláková | Published: 17.05.2010

Projekt knihovny nechám pro tentokrát stranou. Prostě se zařadil mezi mnoho dalších projektů, které zůstaly v kategorii pohledných vizí. Takových počinů světové dějiny architektury znají dost, k oboru to patří, byť samotní tvůrci to většinou docela pochopitelně těžce nesou.

Ted' je tu výstava, která vábí. Expozice, která ve své anotaci uvádí, že „...nyní bude mít česká veřejnost konečně možnost alespoň dodatečně se seznámit s dílem Jana Kaplického“. Výstava představuje architekta vsutku důkladně a podrobně. Jsou na ní Kaplického skici, jeho projekty, kresebné úvahy, jeho osobní fotografie apod. Důraz přitom kurátoři kladli na to, co bylo pro Kaplického nejcharakterističtější - na jeho architektonické modely. Na těch si dával hodně záležet a jsou mixem docela provokativních tvarů, veselých barev, očividně novátorských konstrukcí i netradičních materiálů. Samozřejmě výstava prezentuje i těch nemnoho Kaplického realizovaných staveb. V konfrontaci s kresbami i modely je vidět, že stavební realita vizionářskému architektovi občas nestačila; jen namátkou lze uvést pontonový most v londýnských docích, jehož některé reálné detaily téměř popírají lehkost estetiky architektury vysoké technologie...

Kaplický a Česko

Velká pozornost je na výstavě „Jan Kaplický - vlastní cestou“ věnována jeho návrhům z posledních let, jež byly směřovány do Česka. Je tady Národní knihovna, která tu dostala samostatný oddíl s několika modely a hodně podrobnou prezentací výkresů i skic. Je tu i tzv. Rejnok, určený pro České Budějovice, včetně modelu, který působí doslova uhrančivě. Jsou tu i návrhy pro golfový klub v Benešově či projekty rodinných domů. Všechno dohromady se vyznačuje zcela ojedinělou svěžestí, opojením měkkými tvary a inspirací v přírodě, ovšem především v jejich detailech, často obvykle spíše přehlížených.

Při prohlížení jednotlivých exponátů zarazí jedna věc. Není tu datování, na které bývají architekti tak pyšní. Ukazuje totiž, jak se jejich práce v čase zdokonaluje... Tady jsou u projektů až suše uvedené názvy a k tomu čísla, jež odpovídají architektovu řazení - na počátku bylo číslo jedna, na konci číslo vyšší než 500 (nejsou tu ovšem všechna a nejsou vždy v pořadí). Data jsou jen přibližná - na zemi před výstavními panely jsou nalepené letopočty po dekadách. Jako by výstava chtěla zdůraznit, že Kaplického vývoj šel jinými než striktně časovými etapami, čas není důležitý, důležité jsou výzvy, jež vedly k práci a k výsledkům.

Kaplický a Praha

Výstava je populární, hojně navštěvovaná - zcela oprávněně. A přesto mám k výstavě jednu velkou výhradu. Nevysloveně, ale výrazně se tváří, jako by něco takového v Praze bylo poprvé. Jako by teprve nyní, až po smrti architekta, bylo možné jeho dílo důstojně prezentovat. Není to pravda. V dnešní době je tu deset let poměrně dlouhá doba, ale zase není tak nekonečná, aby eliminovala paměť. A právě před dvanácti lety byla v prosinci 1998 ve Veletržním paláci v Praze snad poprvé v historii Národní galerie zahájena výstava žijícího architekta - Jana Kaplického. Do Prahy byla převezena či zapůjčena z Královského institutu britských architektů v Londýně. Tehdy se Jan Kaplický silně bránil tomu, aby to byla výstava jen jeho, trval na názvu „Future Systéme“ a trval na tom, že to je přehlídka práce celého týmu. Byly na ní oslnivé modely, byly na ní kresby, fotografie, včetně tehdy čerstvě Stirlingovou cenou ohodnocené novinářské tribuny na kriketovém stadionu Lord's v Londýně. Výstava tehdy trvala tři měsíce a vidělo ji za tu relativně nedlouhou dobu 29 312 návštěvníků. Katalog tehdy bohužel nevyšel. Je proto trochu škoda, že výstava „Jan Kaplický - vlastní cestou“ tuto pro Prahu i pro architekta významnou událost odbývá dvěma fotografiemi se špatnými popisky. Nicméně - současná výstava v DOXu zahrnuje o deset let delší etapu, je mnohostrannější a velkorysejší. I když - katalog taky nemá...

Výstavu „Jan Kaplický - vlastní cestou“ pořádá centrum současného umění DOX, Osadní 34, Praha - Holešovice a potrvá do 2. 8. 2010.

Fotografie:

- 1-2 - Future Systems, dům-kobliha, 1986
 - 3 - Birmingham - obchodní dům Selfridges
 - 4 - Nat West media centre
 - 5-8 - pontonový most, Londýn
-

17.05.2010 08:54, Radomíra Sedláková